

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2296/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A magánszemély indítványozó jogi képviselője (dr. Mátyás Brigitta ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és a Pest Vármegyei Kormányhivatal Budakeszi Járási Hivatala (a továbbiakban: Gyámhatóság) PE-02/GYAM/11-6/2024. számú határozatára kiterjedő hatályú megsemmisítését kérte az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdései, VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdései, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozva.
- [2] Az alkotmányjogi panasz és a benyújtott dokumentumok alapján az alapul fekvő ügy lényege a következő.
- [3] A Gyámhatóság PE-02/GYAM/11-6/2024. számú határozatával (a továbbiakban: határozat) az indítványozó nagykorú gyermeke mellett ideiglenes gondnoki tisztséget betöltő személyt felmentette és ugyanezen hivatásos gondnokot a gyermek számára gondnokul rendelte ki. A gyermeket a Budaörsi Járásbíróság 13.P.20.063/2023/20. számú ítéletével helyezte cselekvőképességet teljesen kizáró gondnokság alá, emellett a választójog gyakorlásából is kizárta.
- [4] A gondnokság alá helyezési eljárás azért volt indokolt, mert a gyermek szülei nem tudtak megegyezni arról, hogy melyikük gyakorolja a gondnoki tisztséget, a hivatásos gondnok kirendelésével korábban mindkét szülő, így az indítványozó is egyetértett. A gondnok kirendelésére irányuló hatósági eljárásban a Gyámhatóság meghallgatta a feleket, az édesanya nem akarta vállalni a gondnoki tisztséget, mivel az apával akkor perben állt, meglátása szerint a hivatásos gondnok megfelelően tudja képviselni

gyermeke érdekeit. A cselekvőképességének teljes kizárása alatt álló nagykorú gyermek a Gyámhatóság ügyintézőjének kérdésére azt nyilatkozta, hogy azt szeretné, ha édesanyja látná el ezt a tisztséget, ugyanis édesapjától nagyon fél. Az indítványozó édesapa vállalta volna a gondnoki tisztséget. Az indítványozó a hatósági eljárásban kérte, hogy a Gyámhatóság a gyermek nyilatkozatát hagyja figyelmen kívül, hiszen nem rendelkezik cselekvőképességgel, és előadta, hogy az ideiglenes gondnoki tisztséget betöltő hivatásos gondnok nem megfelelően látja el feladatát. A Gyámhatóság határozatában megállapította, hogy az érintett gyermeknek édesanyjával szoros bizalmi a viszonya, ami nem áll fenn az édesapjával kapcsolatban. E bizalmi viszony helyreállításában nem segít a gyámhatósági érvelés szerint, hogy az édesapa a gyermektartásdíj megszüntetése iránt pert indított, gyermeke érdemtelené válása okán. A rendelkezésre álló iratok alapján a Gyámhatóság megállapította, hogy a szülők közötti együttműködés teljesen hiányzik, a közöttük levő folyamatos viták, veszekedések károsan befolyásolják a gondnokolt gyermek életét, így a Gyámhatóság olyan (korábban a gyermek mellett ideiglenes gondnokként működő) hivatásos gondnokot jelölt ki, aki „a szülők közötti csatározás fölött áll és a gondnokolt érdekeit tartja szem előtt”.

- [5] Az indítványozó e döntés jogellenességét állítva annak bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. A Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítéletével indítványozó keresetét elutasította. Az indítványozó azért kérte a Gyámhatóság határozatának felülvizsgálatát, mert állítása szerint a gondnoki tisztségre kijelölt hivatásos gondnok jogsértően látta el tevékenységét, ugyanis nem támogatta indítványozót abban, hogy gondnokság alá helyezett gyermekével kapcsolatot tarthasson. Indítványozó szerint „[a] gondnokolt családi kapcsolat fenntartásához fűződő érdekeinek felismerése és ezen érdekeinek érvényesítése a gondnok feladata lenne, azonban ezzel a gondnok kötelezettsége ellenére nem hajlandó foglalkozni, tehát feladatát nem látja el és kötelezettségét nem teljesíti, súlyosan sértve ezzel a gondnokolt és a felperes jogát jogos érdekét”. Az indítványozó szerint gyermekének olyan gondnok kirendelése szükséges, „aki képes a belátási képességgel és döntési képességgel nem rendelkező gondnokolt családi kapcsolatainak fenntartását támogatni biztosítani, elősegíteni”. A Budapest Környéki Törvényszék mindenekelőtt rögzítette, hogy a Gyámhatóság helytálló döntést hozott, annak alapos ténybeli és jogi indokát adta, a tényállást kellően tisztázta (lásd a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítéletének [18] indokolási pontját). Ami az indítványozó kapcsolattartáshoz való jogát illeti, a törvényszék a következőket emelte ki: utalt először is arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) nem tartalmaz rendelkezéseket a nagykorú gyermek és a szülő kapcsolattartási jogával összefüggésben. A gondnoknak továbbá nincs lehetősége arra, hogy a gondnokolt személyes kapcsolatait meghatározza és nem felelős azért, hogy az apával való

kapcsolattartás hogyan alakul, még akkor sem, ha ez a gondnokotnak anyagi érdekében állna. Utalt a törvényszék a Gyámhatóság által is helyesen hivatkozott, a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 19. cikkére, amely hangsúlyozottan elismeri „a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez való jogát”. A törvényszéki ítélet indokolása szerint a gondnok kirendelése jogszerű volt, különös tekintettel arra, hogy a gondnokolt személy számára a szükséges jogi védelmet, támogatást a gondnokság jogintézménye, közvetlenül pedig a gondnok személye biztosítja. A gondnoki tevékenység gyakorlása csak a gondnokolt emberi méltóságának tiszteletben tartásával történhet, a gondnokolt kapcsolataiba be nem avatkozhat, az apával való kapcsolattartásra sem kényszerítheti őt (lásd a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítéletének [23]–[25] indokolási pontjait). A Ptk. 2:31. §-a irányadó rangsort tartalmaz a gondnok személyét illetően, amelyet betartva született a Gyámhatóság határozata, ugyanis a törvényszék szerint „a családi körülmények és nehézségek a hivatásos gondnok kirendelését indokolták, mivel ő nem részese a felek közötti konfliktusoknak, így kizárólag a gondnokolt személy érdekeit tudja figyelembe venni” (lásd a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítéletének [34] indokolási pontját). A törvényszék összefoglalóan megállapította, hogy a Gyámhatóság mind a gondnok, mind a nagykorú gondnokolt nyilatkozatát megfelelően értékelte, és mérlegelte döntése meghozatalakor.

- [6] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdései, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmét jelölte meg.
- [7] Az indítvány szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez vezetett, hogy az ügyben eljáró bíróság nem vette figyelembe az indítványozó által benyújtott bizonyítékokat, nem vizsgálta sem a Gyámhatóság, sem a bíróság a gondnokolt valódi érdekét a gondnok kirendelése során, nem vizsgálták az indítványozó alkalmasságát a gondnoki tisztség betöltésére, így érdemi segítséget nem kapott a bíróságtól a kapcsolattartási joga érvényesítésében.
- [8] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, vagyis a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmére vezetett az is, hogy a Gyámhatóság „az anyagi joggal ellentétes joggyakorlást” folytatott, mert arról tájékoztatta az indítványozót, „hogy a gyámhatóságnak a gondnokolt személyi jogviszonyaiban történő eljárás nem kötelessége, nem is jogosult ezekről dönten, valamint hogy a törvényes képviselő nem járhat el a gondnokolt személyi viszonyaiban”.

- [9] Mivel az indítványozó szerint érdemi és hatékony jogorvoslatot nem kapott, érdemben tehát nem történt meg alapvető jogsérelem orvoslása, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében deklarált jogorvoslathoz való joga is sérült. Ezt az okozta az indítvány szerint, hogy nem született döntés arról, hogy az indítványozó által ajánlott személyek miért nem alkalmasak a gondnoki tisztség betöltésére.
- [10] Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései sérelmét abban látja az indítványozó, hogy a nagykorú gyermek szüleivel való kapcsolattartását tekintve eltérő megítélés alá esett különélő szülőként és sem a Gyámhatóság, sem a bíróság nem kötelezte a gondnokot, hogy segítse elő a kapcsolattartás megvalósítását. Szintén a diszkrimináció tilalmát sérti az indítvány szerint, hogy a gondnokság alatt álló személy szülője lényegesen hátrányosabb helyzetben van, mint egy kiskorú gyermek szülője, amikor a kapcsolattartás érvényesítéséről van szó, vagyis a fogyatékkal élő nagykorú gyermek szülője számára a jogrend csak közvetett, nehézkes utat biztosít a kapcsolattartási jog érvényesítéséhez.
- [11] Az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdése és VI. cikk (1) bekezdése sérült amiatt, mert az indítvány szerint az állami szervek a kapcsolattartáshoz való jogot figyelmen kívül hagyták és az indítványozót a családi kapcsolatból kizárták.
- [12] Összefoglalva: az indítványozó azért állítja a gondnok kijelölésére irányuló hatósági és azt törvényességi szempontból felülvizsgáló bírói döntés alaptörvény-ellenességét, mert egyrészt nem ért egyet a gyermeke mellé gondnokként kijelölt személyével, másrészt nem ért egyet azzal a jogértelmezéssel, amely szerint a gondnoknak nem törvényi kötelezettsége a nagykorú gyermekével való kapcsolattartás elősegítése.
- [13] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [14] 3.1. Az indítványozó és jogi képviselője a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítéletét 2025. május 30-án vette át, indítványát pedig 2025. július 29-én – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben – nyújtotta be.
- [15] A gondnok kirendelése, vagyis gyámhatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírói felülvizsgálata tárgyában hozott bírói döntés az ügy érdemében meghozott döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható [lásd az Abtv. 27. § (1) bekezdése első fordulátát]; az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, az alapul fekvő perben felperesként vett részt, így érintettnek minősül, és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [16] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek – az alábbiak miatt – csak részben tesz eleget. Az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdései az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem tartalmazzák Alaptörvényben biztosított jogot (lásd

például: az Alaptörvény L cikk (1) bekezdése vonatkozásában: 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]; az Alaptörvény L cikk (3) bekezdése vonatkozásában: 3534/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [15]}, ezért ezen elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja törvényi követelményét.

- [17] 3.3. Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései állított sérelmével összefüggésben szabályozási hiányra hivatkozott, meglátása szerint ugyanis az alaptörvény-ellenességet az okozza, hogy a cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt álló személyek szülővel való kapcsolattartása nincs ugyanúgy szabályozva, mint a gyermekek esetén.
- [18] E körben az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség {lásd: 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [13]-[15]}. Így ezt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta.
- [19] 3.4. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti: *a*) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b*) az eljárás megindításának indokait (az indítványozó úgy véli, hogy a törvényszéki döntés a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti); *c*) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Budapest Környéki Törvényszék 102.K.700.630/2024/19. számú ítélete); *d*) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése]; valamint *f*) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése és a VI. cikk (1) bekezdése tekintetében az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontjában írt követelményét. A határozott kérelem követelménye magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy az indítványnak tartalmaznia kell alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítvány arra nézve nem tartalmaz indokolást, hogy a gondnok kirendelésére vonatkozó hatósági döntés és az azt törvényességi szempontból felülvizsgáló törvényszéki ítélet miért és mennyiben sérti, vagy érinti az indítványozó jogorvoslati jogát és a nagykorú gyermekével való kapcsolattartáshoz való jogát. Az indítvány az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben leginkább a kirendelt, korábban ideiglenes gondnok személyét és indítványozóhoz való viszonyát kritizálta, valamint azt, hogy a Gyámhatóság nem indítványozót rendelte ki

gondnokként. Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az indítványozónak lehetősége volt az általa vitatott jogkérdést illetően bírósághoz fordulni, nem merült fel, hogy a magasabb fórumhoz fordulásra ne lett volna lehetősége. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem indokolta, hogy az általa vitatott jogkérdésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslat korlátozott lett volna, illetve pontosan miért ne lett volna biztosított számára.

[21] A kérelmet mindezek alapján az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében nem lehet határozottnak tekinteni.

[22] 3.5. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése együttes sérelmét az indítványozó azért állította, mert az ügyében eljáró Gyámhatóság és bíróság nem vette figyelembe az indítványozó által benyújtott bizonyítékokat, nem vizsgálta sem a Gyámhatóság, sem a bíróság a gondnok valódi érdekét a gondnok kirendelése során, nem vizsgálták az indítványozó alkalmasságát a gondnoki tisztség betöltésére, így érdemi segítséget nem kapott a bíróságtól a kapcsolattartási joga érvényesítésében. Ezzel összefüggésben az indítványozó arra is hivatkozott, hogy nem ért egyet a jogalkalmazó szervek jogértelmezésével, ami a gondnok kapcsolattartás elősegítésében való közreműködését érinti.

[23] 3.5.1. Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt (alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés) illetően az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat tette.

[24] Az Alkotmánybíróság már gyakorlattal rendelkezik a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] alkotmányos tartalmát illetően [lásd például: a 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban, valamint a 17/2019. (V. 30.) AB határozatban foglaltakat]. Az Alkotmánybíróság szintén kiterjedt gyakorlattal rendelkezik a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése] összefüggésben [lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 3046/2019. (III. 14.) AB határozat]. Ezen határozatokban foglaltakhoz képest új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítványozó nem vetett fel jelen esetben.

[25] 3.5.2. Ami a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését, vagyis az Abtv. 29. §-ában foglalt másik feltételt illeti, az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.

[26] Az indítványozó a gondnok személyének kiválasztásával összefüggésben fogalmazta meg alkotmányos aggályait a hatósági és bírósági eljárással kapcsolatban.

[27] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés,

Indokolás [27]; 3073/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [32]]. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság „az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi” {elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3073/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [38]}.

- [28] Az Alkotmánybíróság nem látott rá módot vagy indokot, hogy e gyakorlatától jelen ügyben eltérjen.
- [29] Az Alkotmánybíróság vizsgálata során megállapította, hogy az eljárás során mind a Gyámhatóság, mind a törvényszék reagált az indítványozó által előadott érvekre, és értelmezték a hivatkozott és alkalmazott jogforrásokat. Döntéseikben részletesen számot adtak arról, hogy milyen jogszabályi előírások és bizonyítás vezetett ahhoz, hogy az érintett, nagykorú, cselekvőképtelen személy számára nem valamelyik szülő, hanem hivatásos gondokot jelöltek ki.
- [30] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság a vizsgált ügyben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem talált olyan körülményt, amelyet a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [31] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. § (1) bekezdésének, az Abtv. az 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, részben pedig a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeinek, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. június 2.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró